

Силабус курсу

Предметно-мовне інтегроване навчання в контексті освітніх технологій

Освітній ступінь: магістр

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Предметна спеціальність: 014.02 Середня освіта. Мова та література (німецька)

Спеціалізація: 014.022 Середня освіта (Німецька мова і література)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Німецька мова і література)

Кількість кредитів: 3

Рік підготовки, семестр: 2 рік, 3 семестр

Компонент освітньої програми: обов'язкова

Дні занять: вівторок 15.55 – 17.15, 17.30-18.50 (через тиждень), ZOOM

Консультації: вівторок, 09.35-10.55, ZOOM

Мова викладання: німецька

Керівник курсу

канд. філол. наук, доц. Яцюк Іван Ярославович

Контактна інформація E-mail: yatsyuk.iv@tnpu.edu.ua Тел.: 0352-43-58-31 (деканат)

Анотація дисципліни

У рамках вивчення обов'язкової дисципліни «Предметно-мовне інтегроване навчання в контексті освітніх технологій» розглядається становлення цієї навчально-дидактичної концепції, аналізуються проблематика та основні фактори, напр., методико-дидактичні засади і принципи, специфіка планування і підбір матеріалу навчальних занять, особистість і компетентності педагога, підходи до оцінювання успішності учнів, переваги застосування цієї концепції тощо, сукупність і взаємодія яких визначають процес навчання природничо-математичних та гуманітарних предметів іноземною (німецькою) мовою в руслі застосування відповідних освітніх технологій. Вивчення предмета передбачає набуття студентами обсягу фахових знань, теоретичних, практичних, дидактико-методичних компетентностей, засвоєння освітніх технологій, необхідних для здійснення навчального процесу за принципами предметно-мовного інтегрованого навчання.

Змістове наповнення навчального курсу слугує розв'язанню сформульованих у робочій програмі завдань та досягненню його мети, відповідає засадам професійної підготовки майбутніх учителів німецької мови і концепції чинної освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
--	------	---------------------

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 CLIL: Allgemeine Übersicht, Werdegang. Zielstellungen, Bereiche und Schwerpunkte		
1.	Der CLIL-Ansatz: Allgemeine Charakteristik (Begriffsbestimmung, Werdegang, aktuelle Situation)	Знати суть концепції предметно-мовного інтегрованого навчання, її характеристики, основні етапи її становлення і сучасний стан розвитку, вміти інтерпретувати матеріал теми німецькою мовою, обґрунтувати власну точку зору на названі аспекти
2.	Ziel- und Aufgabenstellungen des CLIL als Form bilingualen Sachfachunterrichts. Bereiche und Schwerpunkte des CLIL	Розуміти предмет і основні завдання предметно-мовного інтегрованого навчання, основні напрямки і сфери його розвитку, вміти охарактеризувати їх німецькою мовою
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Kompetenzerwartungen, methodisch-didaktische Schwerpunkte des CLIL und deren Einsatz im Deutschunterricht		
3.	Kompetenzerwartungen im CLIL	Знання системи релевантних для предметно-мовного інтегрованого навчання компетентностей та їх характеристик, усвідомлення їх значення і ролі, шляхів їх набуття у процесі проведення навчальних занять, вміння описати ці пункти німецькою мовою
4.	Didaktisch-methodische Prinzipien des CLIL	Володіння системою дидактико-методичних принципів, на яких засновується предметно-мовне інтегроване навчання, розуміння їх ролі і значення для навчальних занять, вміння викласти їх основні пункти німецькою мовою
5.	Spezifik der Planung und Ausgestaltung von CLIL-Unterricht	Знання принципів, підходів і методів планування та змістового наповнення навчальних занять відповідно до концепції предметно-мовного інтегрованого навчання, вміння здійснювати таке планування практично, правильно підбирати завдання, вправи, форми роботи тощо, вміння здійснювати опис процесу планування німецькою мовою
6.	Lehrkraft im CLIL-Unterricht	Знати і усвідомлювати роль, значення, завдання, функції та специфіку діяльності педагогів, які проводять навчальні заняття у руслі предметно-мовного інтегрованого навчання, необхідні фахові компетентності, вміти охарактеризувати ці аспекти німецькою мовою
7.	Leistung und ihre Bewertung im CLIL-Unterricht	Володіти принципами, критеріями, практичними прийомами здійснення оцінювання навчальних досягнень учнів на заняттях з предметно-мовного інтегрованого навчання, вміти обґрунтовувати їх та застосовувати на практиці

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці	Програмні компетентності
------------------	--------------------------

ОП	
ЗК 1	Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ у галузях лінгвістики, літературознавства та методики навчання іноземних мов і культур, уміння чітко встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та приймати конструктивні рішення на основі сформованих загальнолюдських цінностей.
ЗК 2	Здатність до осмислення предметної галузі (лінгвістика, літературознавство, методика навчання іноземних мов і культур) та розуміння специфіки професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність системно застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в професійній і науковій діяльності.
ЗК 4	Здатність до застосування інтегрованих знань та здобутих компетентностей в широкому діапазоні можливих місць працевлаштування та повсякденному житті, до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 5	Здатність до проведення досліджень, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, моделювати проекти автономно чи в команді, мотивувати людей та досягати спільної мети.
ЗК 6	Здатність до міжособистісної взаємодії, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, толерантного ставлення до різних точок зору в умовах полікультурного, варіативного середовища, співпраці в міжнародному контексті.
ЗК 7	Здатність до письмової та усної комунікації державною та іноземними мовами у всіх різновидах соціальних та культурних контекстів та професійної діяльності, збагачення власного мовлення.
ЗК 9	Здатність вчитися, бути сучасно навченим, усвідомлювати і оволодівати можливістю навчання впродовж життя.
ЗК 10	Здатність проявляти соціальну активність, діяти відповідально і свідомо, дотримуватись морально-етичних аспектів професійної діяльності, академічної доброчесності.
ФК 2	Здатність критично осмислювати сучасну термінологію, наукові поняття, концепції, методи, технології і засоби навчання іноземних мов і культур, розкривати загальні тенденції, закономірності розвитку методики навчання іноземних мов і культур як науки.
ФК 3	Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
ФК 5	Здатність застосовувати набуті знання з предметної галузі, сучасних методик і освітніх технологій для формування ключових і предметних компетентностей здобувачів освіти.

ФК 7	Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі освіти.
ФК 10	Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення, можливості голосу вчителя як засобу педагогічного впливу, усвідомлювати роль експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
ФК 11	Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраних галузях фахових методик та філологічних досліджень, усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у цих галузях, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
ФК 12	Здатність застосовувати методологію провадження освітньої діяльності: особистісно зорієнтованого, діяльнісного, компетентнісного, системного, цілісного та праксеологічного підходів.
ФК 14	Здатність до виконання функцій сучасного вчителя / викладача (модератора, коуча, ментора, тьютора, консультанта, фасилітатора), конкурентоздатної адаптації до змінних умов освітнього менеджменту та вимог суспільства в контексті пріоритетності загальнолюдських цінностей.
ФК 15	Здатність використовувати можливості мережевих програмних систем та Інтернет-ресурсів для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.
ФК 16	Здатність творчо добирати та застосовувати методи і засоби навчання, спрямовані на розвиток здібностей учнів / студентів з урахуванням їх індивідуальних і вікових особливостей, міжособистісних взаємин, усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань для забезпечення мотивуючого, розвивального та інклюзивного освітнього простору.
ФК 17	Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної професійної діяльності, оцінки педагогічного досвіду, рефлексії та самоорганізації професійної діяльності з метою особистісного зростання; критичний аналіз соціально, особистісно та професійно значущих проблем з подальшим шляхом їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
ПРН 1	Знання та тлумачення сучасної термінології, наукових понять, законів, концепцій, учень і теорій, методів дослідження мови, літератури та перекладу. Розуміння та тлумачення загальних тенденцій, закономірностей розвитку гуманітарних наук, їх ролі у формуванні наукової картини

	світу.
ПРН 2	Знання теорії та методики навчання іноземних мов і культур, інноваційних та інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних технологій навчання. Розуміння та тлумачення загальних тенденцій, закономірностей розвитку психології та педагогіки вищої школи.
ПРН 4	Знання методології наукового пізнання як концептуальної основи професійної діяльності викладача гуманітарних наук, розуміння динаміки розвитку сучасних наукових теорій, що оновлюють методологію дослідження мови, літератури, перекладу та навчання іноземних мов і культур.
ПРН 6	Знання змісту і принципів організації освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти та ЗВО, сутності проектування навчальних програм, підручників, інформаційних і науково-методичних матеріалів з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури.
ПРН 7	Уміння абстрактно та критично мислити, приймати конструктивні рішення на основі наявних загальнолюдських цінностей, логічних аргументів та перевірених фактів, гармонійного поєднання знань з гуманітарних наук, методики їх навчання та культури педагогічного спілкування.
ПРН 8	Уміння інтегрувати методи емпіричного та теоретичного рівнів пізнання в освітньому процесі, застосовувати спостереження, зіставлення й протиставлення фактів і явищ, нового з відомим, структурування, систематизацію та категоризацію інформації, використовувати індукцію, дедукцію, абстрагування, конкретизацію, аналіз, синтез на рівні, необхідному для вирішення науководослідних завдань та проблем професійної діяльності викладача німецької і другої іноземної мов та зарубіжної літератури.
ПРН 11	Здатність працювати з текстовою, графічною та числовою інформацією за допомогою комп'ютера; використовувати можливості мережевих програмних систем для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності; вміння користуватися електронними словниками, здійснювати пошук якісних методичних матеріалів у мережі Інтернет.
ПРН 12	Уміння якісно виконувати функції сучасного вчителя (модератора, коуча, ментора, тьютора, консультанта, фасилітатора), консультувати суб'єктів педагогічного впливу (учнів, батьків, громаду) щодо освітніх проблем, стратегії сталого розвитку людства та популяризації вивчення іноземних мов і культур.
ПРН 13	Уміння застосовувати здобуті компетентності в широкому діапазоні можливих місць працевлаштування та повсякденному житті.
ПРН 14	Уміння співпрацювати в полікультурному середовищі для забезпечення ефективної взаємодії у сфері науки і освіти, створювати умови для міжкультурної комунікації, володіти технологіями усного і писемного спілкування державною та

	іноземною мовами у всіх різновидах соціальних і культурних контекстів та професійній діяльності, здатність до міжособистісної взаємодії, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, толерантного ставлення до різних точок зору в умовах полікультурного, варіативного середовища та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.
ПРН 17	Уміння актуалізувати власний потенціал, проектувати та реалізувати власні освітні траєкторії особистісного зростання з високим рівнем автономності, оцінювати результати своєї праці.
ПРН 18.	Уміння адаптуватись та діяти в новій ситуації, діагностувати власні стани та почуття для забезпечення ефективної та безпечної професійної діяльності.

Літературні джерела

1. Bonnet A. (Hrsg.); Breidbach, St. (Hrsg.). Didaktiken im Dialog: Konzepte des Lehrens und Wege des Lernens im bilingualen Sachfachunterricht. *Mehrsprachigkeit in Schule und Unterricht*. Band 2. Frankfurt: Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2005. 334 S.
2. Buhlmann, R.; Fearn, A. Handbuch des Fremdsprachenunterrichts unter besonderer Berücksichtigung naturwissenschaftlich-technischer Fachsprachen. 6., überarb. und erw. Aufl. Tübingen: Gunter Narr Verlag, 2000. 471 S.
3. Caspari, D. (Hrsg.); Hallet, W. (Hrsg.); Wegner, A. (Hrsg.); Zydati, W. (Hrsg.). Bilingualer Unterricht macht Schule: Beiträge aus der Praxisforschung. 2., durchgesehene Auflage. Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien: Peter Lang, Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2009. 232S.
4. Coyle, D.; Hood, P.; Marsh, D. CLIL – Content and Language Integrated Learning. Cambridge: Cambridge University Press, 2010.
5. Diehr, B (Hrsg.); Schmeller, L. Bilingualen Unterricht weiterdenken. Programme, Positionen, Perspektiven. *Reihe: Inquiries in Language Learning*. Band 7. Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien: Peter Lang – Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2012. 242 S.
6. Goethe-Institut (Hrsg.), Fandrych, Chr (Hrsg.), Hufeisen, B. (Hrsg.), Mohr, I. (Hrsg.), Thonhauser, I. (Hrsg.), Wicke, R.E. (Hrsg.), Dronske, U. (Hrsg.). Fach- und sprachintegriertes Lernen (CLILiG). *Fremdsprache Deutsch. Zeitschrift für die Praxis des Deutschunterrichts*. Heft 54. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 60 S.
7. Haataja, A. (Hrsg.); Wicke, R.E. (Hrsg.). Sprache und Fach. Integriertes Lernen in der Zielsprache Deutsch. Ismaning: Hueber-Verlag, 2015. 264 S.
8. Hallet, W. (Hrsg.). Königs, F. (Hrsg.). Handbuch Bilingualer Unterricht. Content and Language Integrated Learning. Seelze-Velber: Kallmeyer u. Klett, 2013. 382 S.
9. Marsh, D. Content and Language Integrated Learning (CLIL). A Development Trajectory. Córdoba: Edita: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Córdoba. XXVIII + 516 S.
10. Leisen, J. Handbuch Sprachförderung im Fach. Sprachsensibler Fachunterricht in der Praxis. Grundlagenteil. Stuttgart: Verlag Ernst Klett Sprachen, 2017. 230 S.
11. Otten, E. (Hrsg.); Wildhage, M. (Herausgeber). Praxisbuch - Praxis des bilingualen Unterrichts. Berlin: Verlag Cornelsen Scriptor, 2009. 248 S.
12. Niemeier, S. (Hrsg.); Bach, G. (Hrsg.). Bilingualer Unterricht: Grundlagen, Methoden, Praxis, Perspektiven. 5., überarbeitete und erweiterte Auflage (KFU – Kolloquium

- Fremdsprachenunterricht, Band 5). Berlin-Bern-Bruxelles-New York-Oxford: Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2005. 328 S.
13. Breidbach, S. Bildung, Kultur Wissenschaft. Reflexive Didaktik für den bilingualen Sachfachunterricht. New York, München, Berlin, Münster: Waxmann Verlag, 2007. 310 S.
 14. Ditzel, S.-A. (Hrsg.); Halbach, A. (Hrsg.). Bilingualer Sachfachunterricht (CLIL) im Kontext von Sprache, Kultur und Multiliteralität. *Reihe Mehrsprachigkeit in Schule und Unterricht*. Band 9. Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien: Peter Lang – Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2009. 229 S.
 15. Doff, S. (Hrsg.). Bilingualer Sachfachunterricht in der Sekundarstufe. Eine Einführung. Tübingen: Günter Narr Verlag, 2010. 250 S.
 16. Goethe-Institut (Allgemeiner Herausgeber); Beese, M.; Benholz, Cl.; Chlosta, Chr.; Cürsoy, E.; Hinrichs, B.; Niederhaus, Co.; Oleschko, S. Sprachbildung in allen Fächern. *Deutsch lehren lernen. Fort- und Weiterbildungsreihe des Goethe-Instituts. Band 16*. Stuttgart: Ernst Klett Sprachen, 2017. 191 S.
 17. Євтушенко Н. Особливості використання методики предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) при підготовці студентів-філологів педагогічних вузів. *Актуальні питання гуманітарних наук. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Випуск 26. Том 1*. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2019. С. 77-82.
 18. Шевченко І.В., Кордюк О.М. Імплементация методики предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) у процесі викладання «Практичного курсу основної мови (англійська)» для студентів II курсу ЗВО України. *Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. Наукові записки. Випуск 185. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2020. С. 187-191.
 19. Ткаля І.А., Черкащина Н.І., Огнівенко З.Г. CLIL як глобальна тенденція сучасної світової педагогіки. Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. Проблеми сучасної освіти. Збірник науково-методичних праць / уклад. В.Г. Пасинок, Т.О. Маркова, Р.Ф. Камишнікова. Випуск 11. Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2020. С. 59-62.
 20. Яременко Н.В. Сутність предметно-мовного інтегрованого навчання під час вивчення англійської мови студентами немовних факультетів. *Міжнародний філологічний часопис. Том 10. № 1*. С. 134-139.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, відрядження тощо).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-2) усне опитування, тести, завдання	20
Модуль 2 (теми 3-7) усне опитування, тести, завдання	60
ІНДЗ (реферат з презентацією, теми 1-7)	20

До силабусу також готуються матеріали навчально-методичного забезпечення:

- навчальний контент (розширений план лекцій, презентації, відео);
- тематика та зміст практичних робіт, ІНДЗ;
- завдання для підсумкового контролю (тести)